
ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

Ivóvíz által terjesztett cryptosporidiosis járvány Írorszáiban	157
Tájékoztatás szakmai rendezvényről	160
Fertőző betegségek adatai	161

Epidemiológiai Információs Hetilap

NEMZETKÖZI INFORMÁCIÓ

IVÓVÍZ ÁLTAL TERJESZTETT CRYPTOSPORIDIOSIS JÁRVÁNY ÍRORSZÁGBAN

Az írországi Galway megyében és a megyeszékhelyen 2007 februárjában (5-8. hét) kismértékben **emelkedett** a laboratóriumok által jelentett, mikrobiológiai vizsgálattal megerősített **cryptosporidiosis esetek száma** a 2006 februárjában regisztrálthoz viszonyítva (a cryptosporidiosis Írorszáiban 2004 januárja óta kötelezően bejelentendő fertőző betegség). 2007 márciusának elején (9-11. hét) az esetek számának további emelkedését tapasztalták (ábra).

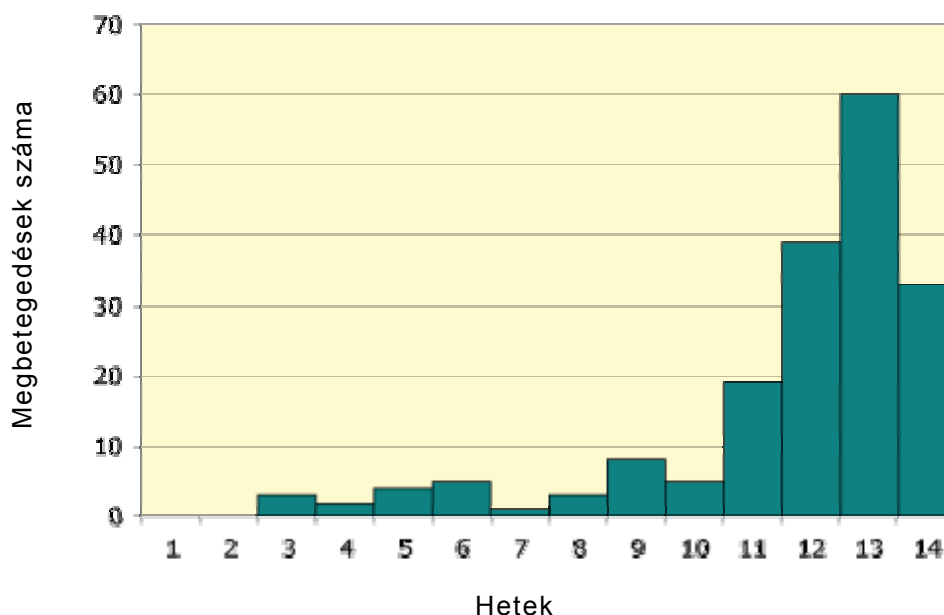
Megkezdték az esetek halmozódásának kivizsgálását, **a járványhoz tartozó megbetegedés definíciójaként** az alábbi meghatározást alkalmazták: Galway megyében lakó olyan személy, aki a 2007. január 1-jét követő időszakban laboratóriumi vizsgálattal megerősítetten cryptosporidiosisban szenvedett.

Az esetek járványügyi vizsgálata alapján az esetdefiníciónak megfelelő betegek nagy része a megyeközpont, Galway városának lakosa volt. Minden beteg azon a területen élt, amelyet a megye nyugati részén elterülő Lough Corrib nevű, nagy-kiterjedésű **tó által táplált vezetékes ivóvízhálózatok látnak el**. A meteorológiai adatok alapján a 2006/2007-es tél **a valaha mért legesősebbek közé** tartozott, és a tó a januárban eddig mért második legmagasabb vízszintet érte el. Ez közrejátszhatott a tó vizének kontaminációjában, mely kapcsolatban lehetett a farmerek által januárban és februárban végzett **trágyázási** munkálatokkal, ugyanis ezt követően az eső a felázott földekről az **iszapot belemosta a tóba**.

Megelőzendő a betegségnek a kontaminált ivóvíz által történő továbbterjedését, Írország Egészségügyi Szolgálatának Nyugati Régiójának közegészségügyi igazgatója a március 12-én kezdődő 11. héten egy, a járvány kivizsgálását és az intézkedéseket koordináló csoportot szervezett, és március 14-én a **víz forralására vonatkozó felhívást** tett közzé. A felhívást Galway város egész területére valamint a megyének a Lough Corrib tó által ellátott részére – beleértve két vízművet – is kiterjesztették, és a helyi illetve az országos médiában széles körben közzétették.

A házi orvosokat, kórházakat, ápolóotthonokat, gyógyszerészeket, fogorvosokat, élelmiszer/étel forgalmazókat, vendéglátóhelyeket és az óvodákat közvetlenül is értesítették.

**A cryptosporidiosis esetek számának alakulása 2007 első negyedében,
Galway megye, Írország**



Galway város vízhálózata, mely kizárólag a Lough Corrib tóból nyeri a vizet, két vízművel rendelkezik: egy új, modern vízműben koagulációval és gyorsülepítő szűrővel kezelik az ivóvizet, a régi vízmű nem-szűrt vizet biztosít. A két vízműből érkező ivóvizet a hálózatba juttatás előtt keverik, és hetente kétszer **E.coli**, **enterococcusok** és **C.perfringens** irányában mikrobiológiai vizsgálatnak vetik alá. A vizsgálati eredményeket jelentik a helyi hatóságnak, de nem értesítik erről a Közegészségügyi Intézetet. Az eddig regisztrált adatok azt mutatják, hogy 2007 márciusának elején a tisztított víz nem tartalmazott **E.coli** és **enterococcus** baktériumokat, de magas koncentrációban mutattak ki belőle **C.perfringens**-t (54/100 ml).

Járványügyi helyzet

2007. január 1-től április 14-ig **182 cryptosporidiosis megbetegedést** regisztráltak, közülük 93 nő, 85 férfi volt (négy esetben a nemre vonatkozó információ hiányzott). 90 beteg városi lakos volt, és további négy beteg más címen lakott ugyan, de ismert volt, hogy a városi vezetékes vízből is fogyasztott. 36 beteg olyan, a városon kívül fekvő területen lakott, melyet két másik, szintén a Lough Corrib által táplált vízmű látott el ivóvízzel. A betegek fennmaradó része a megye más területein él. A járvány minden korosztályt érintett (Isd. táblázat). **40 beteg** (24 gyermek és 16 felnőtt) állapota **kórházi ápolást** igényelt.

**A betegek kormegoszlása a cryptosporidiosis járványban
(Galway, Írország, 2007)**

Korcsoport	Betegek száma	%
< 3 éves	40	22,0
3-14 éves	64	35,2
15-19 éves	4	2,2
20-39 éves	44	24,2
40-64 éves	20	11,0
≥ 65 éves	10	5,5
Összesen	182	100,0

Laboratóriumi vizsgálatok

Galway város laboratóriumában – ha azt specifikus klinikai adatok nem indokolják – csak a 15 évesnél fiatalabb gyermekek székletmintáját vizsgálják rutinszerűen cryptosporidiosis irányában. A járványügyi intézkedések részeként ezt követően minden beteg székletmintáját megvizsgálták. A *Cryptosporidium*-pozitív székletmintákat és a vízminták pozitív mikroszkópos lemezeit is a brit Nemzeti Egészségügyi Szolgálatnak a Wales-i Swansea-ben működő *Cryptosporidium* Referencia-laboratóriumába küldték PCR vizsgálattal történő, species szintű azonosításra.

A jelentés írásáig 98 humán mintát tipizáltak, közülük 71 ***Cryptosporidium hominis***-nak, 14 pedig ***Cryptosporidium parvum***-nak bizonyult, a fennmaradó esetekben a *Cryptosporidium* megerősítést nyert. **C.hominis** és **C.parvum** kórokozót azonosítottak a régi vízműből nyert vízmintákban, és **C.hominis-t** mutattak ki a Galway város régi és új vízművéből származó, **kevert víz** március 15-én vett mintájából is.

A Galway városi régi vízműben tisztított vízben az előírás szerinti, kevesebb mint egy oocysta/10 liter értéket meghaladó koncentrációban mértek *Cryptosporidium* szennyeződést (maximum 5,26 oocysta/10 liter koncentráció 2007 március 20-án). Galway megyében, Headfordban március 18-án 13,68 oocysta/10 liter értéket regisztráltak. A Luimnagh-ban működő hálózatban maximális értéként 0,13 oocysta/10 liter értéket mértek. **Semmilyen egyedi szennyező forrást nem sikerült azonosítani.**

Következtetések

Ez a cryptosporidiosis járvány is azt bizonyítja, hogy az a **vízhalózat, mely felszíni vízbázisra települt, nagymértékben ki van téve a *Cryptosporidium* kontamináció kockázatának** és nagy szükség van egy valóban hatékony vízkezelő technológiára. A betegek körében tapasztalt **C.hominis-túlsúly a szennyeződés emberi forrását feltételezi**, bár a fertőzőforrást nem sikerült azonosítani.

Az esemény megerősíti a szükségességét egy módszeresen és gyorsan működő bejelentési rendszernek. Komoly vita zajlik arról, milyen szerepe lehet a **C.perfringens** detektálásának, mint a *Cryptosporidium*mal történt kontamináció-kockázat indikátorának.

Figyelemreméltó, hogy Galway megyében az elmúlt két évben a vízben detektált legnagyobb mennyiségű **C.perfringens** ez év kora-márciusában fordult elő, egy időben azzal, hogy sok megbetegedést észleltek. Érdemes volna fontolóra venni, hogy az ivóvíz laboratóriumi vizsgálati eredményeit, köztük a **C.perfringens**-re vonatkozó eredményt, mint egy lehetséges kontamináció indikátorát a továbbiakban jelentsék a Közegészségügyi Intézetnek.

A járványt kivizsgáló csoport azzal a gyakorlati kérdéssel nézett szembe, hogy ítélje meg, vajon a járvány egyetlen vízhálózattal kapcsolatos-e, vagy a várost körülvevő régió számos más vízhálózatával is (ugyanis a városba történő ingázás nehezzé teszi annak eldöntését, hogy hol történt az expozíció). Ezért az első időben elővigyázatosságból vízfóralási felhívást tettek közzé a város északi és keleti vonzáskörzetében is, amelyeket ugyan más vízművek látnak el, de ott számos esetet regisztráltak.

A továbbiakban is az év ezen időszakában szokásosnál folyamatosan nagyobb számban fordulnak elő a megbetegedések. Részletes kérdőív segítségével vizsgálják azt, hogy a lakosság mennyiben vette figyelembe a vízfóralásra vonatkozó ajánlást. Az ebből származó adatok feldolgozása folyamatban van.

Forrás: www.eurosurveillance.org

TÁJÉKOZTATÁS SZAKMAI RENDEZVÉNYRŐL

Az Országos Epidemiológiai Központ Virologiai főosztályának tudományos ülése

Ideje: 2007. május 23. 10.00 óra

Helye: OTH „A” épület Nagytanterem
Budapest, IX., Gyáli út 2-6.

Téma: A WHO vad poliovírus eradikációs programjának eredményei és tájékoztatás a további tervekről, feladatokról

Előadó: Prof. Dr. Berencsi György

Felkért hozzászólások: **Dr. Csohán Ágnes** osztályvezető főorvos
(OEK Járványügyi osztály)

Kapusinszky Beatrix mikrobiológus
(OEK Vírusdiagnosztikai osztály)

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2007. április 23-29.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális fertőző betegségek** közül a **salmonellosis** és **campylobacteriosis** bejelentések száma alig változott az előző hetihez képest, a salmonellosis járványügyi helyzete kedvezőtlenebb volt, a campylobacteriosist ritkábban regisztrálták, mint a korábbi évek azonos időszakában. Az előző hetinél negyedével kevesebb **enteritis infectiosa** esetről érkezett jelentés, azonban a területi incidenciája Somogy és Tolna megyében az országos átlag dupláját is meghaladta.

A héten tíz közösségi **gastroenteritis járványt** regisztráltak, közülük négy a 17. héten kezdődött. Két járványban **calicivírust**, egy járványban **rotavírust** azonosítottak mint kóroki tényezőt, a fennmaradó hét járványban az etiológia jelenleg még ismeretlen, a kórokozó kimutatására irányuló székletvizsgálatok folyamatban vannak.

Az előző heti 10 acut **vírushepatitist** követően a 17. héten 13 megbetegedést jelentettek. A bejelentések száma nem tért el lényegesen a korábbi évek azonos időszakában regisztrálttól.

A **légúti fertőző betegségek** közül a **scarlatina** és **varicella** esetek száma kb. 30%-kal csökkent a 16. hetihez viszonyítva. A skarlát járványügyi helyzete kedvezőtlenebb volt, mint a 2001-2005. évek azonos időszakában, de nem tért el lényegesen az előző évitől. A területi incidenciája Heves megyében az országos átlag háromszorosát is meghaladta. A varicella előfordulása nem különbözött jelentősen a 2001-2005. évek 17. hetéhez tartozó középtértéktől, 20%-kal kevesebb esetet regisztráltak, mint az előző év azonos hetében. A bárányhimlő megbetegedések 100 000 lakosra számított gyakorisága Nógrád megyében az országos átlag háromszorosa volt. A héten egy **morbilli-gyanú** adatai kerültek a nyilvántartásba, a 17 éves beteg klinikai tünetei nem a kanyaróra jellemzőek, de a mikrobiológiai vizsgálatok megkezdődtek. Két **mumpsz-gyanút** regisztráltak, **pertussis** és **rubeola** esetet nem jelentettek.

Az **idegrendszeri fertőző betegségek** közül az előző két hétben regisztrált 6-6 esettel, illetve a 2001-2005. évek azonos hetéhez tartozó középtértékkel (6) szemben a héten 10 **gennyes meningitistről** érkezett jelentés (**S.aureus**, **E.faecalis**, **Streptococcus** – 1-1 eset), továbbá egy **encephalitis infectiosa** megbetegedés adatai kerültek a nyilvántartásba.

A 17. héten **Békés megyéből**, egy április közepén kezdődött **ornithosis** megbetegedés gyanúját jelentették. A járványügyi adatok szerint a fenti eset egy **családi halmozódás** része, a három beteget egyidőben kezelték infektológiai osztályon. Míg a férj esetében a laboratóriumi vizsgálat az ornithosis gyanúját felveti, addig a feleség esetében már valószínűsíthető, és a sógor esetében sem zárja ki, a diagnózis megerősítéséhez újabb minta vizsgálata szükséges. A három beteg családi vállalkozásban, közösen tenyészt kacsákat.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

17/2007.sz.heti jelentés (weekly report)

(2007.04.23 – 2007.04.29.)

Betegség Disease	a 17. héten (week)			az 1 – 17. héten (week)		
	2007.04.23- 2007.04.29.	2006.04.24- 2006.04.30.	Medián 2001- 2005	2007.	2006.	Medián 2001- 2005
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Botulizmus	-	•	•	4	•	•
Salmonellosis	96	69	71	1115	1224	1308
Dysentheria	-	1	3	18	20	49
Dyspepsia coli	-	2	-	9	15	25
Egyéb E.coli enteritis	-	-	1	13	15	19
Campylobacteriosis	74	89	99	1115	1536	1512
Yersiniosis	4	1	3	19	19	41
Enteritis infectiosa	755	761	846	13547	15145	14007
Hepatitis infectiosa	13	14	15	169	166	263
AIDS	-	-	-	6	6	8
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	2	-	2	11	4
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	-	-	11	6	4
Scarlatina	185	197	71	3545	2948	1264
Morbilli	1	1	-	1	5	3
Rubeola	-	2	1	6	26	28
Parotitis epidemica	2	-	3	40	41	75
Varicella	1598	2003	1625	26305	24782	20431
Mononucleosis inf.	24	29	35	318	445	478
Legionellosis	1	-	-	6	8	26
Meningitis purulenta	10	5	6	104	96	96
Meningitis serosa	-	2	2	16	21	29
Encephalitis infectiosa	1	3	1	51	32	25
Creutzfeldt-J.-betegség	-	2	-	9	5	3
Lyme-kór	4	5	7	71	70	53
Listeriosis	-	-	-	1	2	2
Brucellosis	-	-	-	-	-	-
Leptospirosis	-	-	-	6	11	6
Ornithosis	1	-	-	6	20	1
Tularemia	-	1	-	9	32	15
Tetanus	-	-	-	1	2	-
Vírusos haemorrh. láz	-	-	-	4	-	2
Malaria*	-	-	-	3	4	2
Toxoplasmosis	3	3	2	41	46	70

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

(•) nincs adat (no data available)

A statisztika készítés ideje: 2007.05.02.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

17/2007.sz. heti jelentés (weekly report)

(2007.04.23 – 2007.04.29.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentheria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme-kór
Budapest	18	-	10	75	5	40	224	4	-	-
Baranya	7	-	3	20	-	2	41	-	1	-
Bács-Kiskun	1	-	2	56	-	15	60	-	1	-
Békés	-	-	2	23	1	2	111	-	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	-	-	3	39	-	7	157	-	-	-
Csongrád	1	-	4	34	-	2	29	-	-	-
Fejér	5	-	5	59	1	10	72	6	-	-
Győr-Moson-Sopron	1	-	2	33	-	6	94	2	-	2
Hajdú-Bihar	2	-	13	15	3	14	69	-	-	-
Heves	5	-	5	36	-	19	85	-	1	-
Jász-Nagykun-Szolnok	-	-	-	32	-	5	27	-	-	-
Komárom-Esztergom	36	-	-	30	-	8	50	-	-	-
Nógrád	-	-	1	19	-	6	106	-	1	-
Pest	4	-	8	93	-	20	204	6	2	-
Somogy	2	-	-	54	-	4	19	3	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	7	-	8	13	-	7	43	-	1	-
Tolna	1	-	3	47	-	-	59	1	2	-
Vas	1	-	1	5	-	6	22	1	1	-
Veszprém	2	-	4	45	-	6	75	1	-	2
Zala	3	-	-	27	3	6	51	-	-	-
Összesen (total)	96	-	74	755	13	185	1598	24	10	4
Előző hét (previous week)	92	1	72	993	10	269	2256	20	6	1

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2007.05.02.

Az Epidemiológiai Információs Hetilap (**Épinfo**)
Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt a „Johan Béla” Országos Közegészségügyi Intézet és a Centers for Disease Control and Prevention (CDC) a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat által biztosított együttműködés révén fejlesztették ki.

Az **Épinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;
www.antsz.hu/oek;

az ÁNTSZ dolgozóinak belső hálózatról: <http://oek>

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Épinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujzag@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Épinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Épinfo. Épinfo 2003; 1:1-2.)

**Országos tisztifőorvos:
dr. Falus Ferenc**

Épinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztő:
Kissné Sponga Zsuzsanna

Nyomda vezetője:
Vizinger Ferenc